

en rigere natur

■ viden om økologi og natur

natur

ØKOLOGISK LANDSFORENING

viden om økologi og natur

■ GIFTFRIT LANDBRUG GAVNER NATUREN

Den økologiske landmand bestræber sig på at gøre naturens vilde planter, dyr og mikroorganismer til forbundsfæller.

Fugle og andre dyr trives bedre på økologiske marker end på arealer, der bliver sprøjtet med pesticider. Det har adskillige undersøgelser i tidens løb dokumenteret.

En del af undersøgelserne er refereret i en rapport fra det såkaldte Bichel-udvalg. Udvalget bestod af en række eksperter fra ministerier, universiteter og andre forskningsinstitutioner. Det offentliggjorde i 1999 en grundig vurdering af konsekvenserne af brugen af pesticider.

Udvalget peger blandt andet på, at sprøjtemidlerne ofte indirekte rammer fuglene. Midlerne slår for eksempel de insekter ihjel, som fuglene lever af. Eller de dræber de ukrudtsplanter og svampe, der kunne være føde for insekterne, som derfor forsvinder. Hvilket fuglene så også gør.

'Almindelige fuglearter i agerlandet som agerhøne, fasan, gulspurv og sanglærke har ringere ynglesucces i pesticidbehandlede marker sammenlignet med usprøjtede eller økologiske marker'.

Citat fra Bichel-udvalgets underudvalg om miljø og sundhed.

En undersøgelse af sanglærker viste, at der i en periode på fire år fløj 61 procent flere unger fra reden på økologiske marker end på sprøjtede.

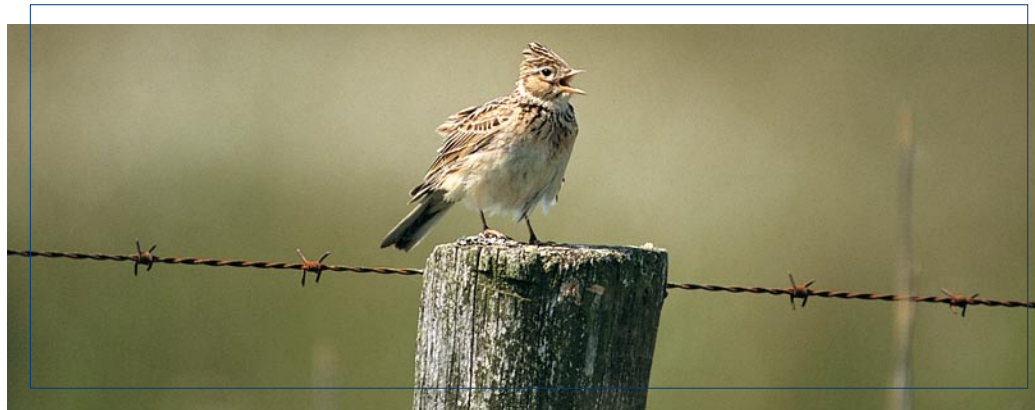
En anden undersøgelse har påvist, at gulspurvens kuld er cirka 15 procent større på økologiske marker end på konventionelle.

■ MERE VARIERET LIV

Der er en større variation af både planter og dyr på arealer, der dyrkes økologisk. Dette er til gavn for hele naturens fødekæde.

- I 1964 kunne man finde frø af 12 forskellige plantearter på en gennemsnitlig dansk mark.
- I 1989 kunne man kun finde frø af 5 arter på en gennemsnitlig mark.
- Den vigtigste årsag til tilbagegangen er det konventionelle landbrugs brug af sprøjtemidler mod ukrudt, siger Bichel-udvalget.

Insekter og orme trives bedst uden sprøjtemidler. Ifølge forskere fra Danmarks Miljøundersøgelser og Landbohøjskolen er der klart flere springhaler og løbebiller på økologiske marker, og otte gange flere regnorme. På en enkelt mark steg mængden af regnorme endda 20 gange efter omlægning til økologi. Det er noget, fuglene kan lide.

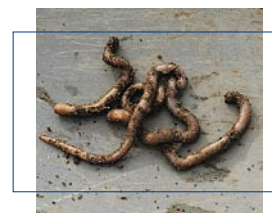

Også livet i vandløb og søer bliver skånet, når landbruget er økologisk, og landmanden ikke bruger sprøjtemidler.

Ifølge Bichel-udvalget er der fundet 32 forskellige pesticider i danske vandløb, flere af dem på samme tid. Sprøjtemidlerne bliver ført derhen med vinden og med regnvand, som løber af markerne. Der er fundet dokumenteret effekt på alger og vandplanter.

Nogle gange har koncentrationen af pesticider i vandløbet været så stor, at det med overvejende sandsynlighed har påvirket dyrelivet.

Økologer bruger ikke pesticider og bidrager ikke til den form for forurening.

■ FÆRRE NÆRINGSSTOFFER

Forurening med kvælstof er medvirkende årsag til, at der opstår iltsvind i havet, og at heder og andre følsomme naturområder risikerer at gro til i kvælstofkrævende græsser.

Økologerne bruger ikke kunstgødning og har generelt ikke så mange dyr pr. hektar som deres ikke-økologiske kolleger.

Derfor bliver økologiske marker tilført færre næringsstoffer.

Systematisk vekslen mellem forskellige afgrødetyper (sædskifte) er økologernes vigtigste redskab til at holde styr på næringsstofhusholdningen.

■ ØNSKER MERE NATUR

Selv om den økologiske driftsform i sig selv er skånsom overfor naturen, vil mange økologiske landmænd og deres organisationer gerne gøre det endnu bedre. Derfor yder medarbejdere i Økologisk Landsforening i Århus bistand til de landmænd, der ønsker en naturplan på deres ejendom.

Det kan for eksempel dreje sig om at etablere små vandhuller, levende hegn og

andre levesteder, der kan fungere som en slags helle for vilde dyr og planter mellem de dyrkede marker.

FLERE FORDELE END ULEMPER

De positive effekter på miljøet er bl.a.:

- Højere artsdiversitet af både dyr og planter i og omkring marken.
- Højere artsdiversitet i jorden.
- Mere natur i agerlandet.
- Beskyttelse af genpulje hos vilde planter og dyr.
- Lavere kvælstofudvaskning pr. ha. i kvægsbrug.

De negative effekter på miljøet er bl.a.:

- Negative effekter af mekanisk ukrudtsbekæmpelse.
- Større arealforbrug til at producere samme mængde fødevarer.

Konklusioner vedr. økologisk dyrkningspraksis i Institut for Miljøvurderings rapport 'Økologi og økonomie', maj 2004.

HER KAN DU FÅ MERE AT VIDE

Oplysningstjenesten Alt Om Økologi:
www.alt-om-okologi.dk

Skov- og Naturstyrelsen: www.skovognatur.dk

Miljøstyrelsen: www.mst.dk

Naturkvalitet i Økologisk Jordbrug. Rapport fra Forskningscenter for Økologisk Jordbrug, 2001. www.foejo.dk

Rapport fra underudvalget om miljø og sundhed. Bichel-udvalget. Miljøstyrelsen 1999.

Økologi og økonomi. Rapport fra Institut for Miljøvurdering, maj 2004. Findes på www.imv.dk. Se under 'Diverse'.

ØKOLOGISK LANDSFORENING
FREDERIKSGADE 72 • 8000 ÅRHUS C
TLF. 87 32 27 00
www.okologi.dk

Udgivet af Økologisk Landsforening med støtte fra Direktoratet for Fødevarerhverv • Layout: ph7 kommunikation • Foto: S. 1: Biofoto/Gerth Hansen; S. 2,3,4: Peder Hovgaard; S. 4: Claus Haagensen/Chili; 2n,3th: Biofoto/Erik Thomsen • Tryk: Phønix-Trykkeriet A/S. Trykt på 100% genbrugspapir. Denne tryksag er svanemærket.